

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва.

Кафедра музичного мистецтва (Академічний спів)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО.
Вокальний ансамбль
»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
(шифр та найменування спеціальності)

галузі знань 02 Культура і мистецтво
(шифр та найменування галузі)

кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва, вокалу
(найменування кваліфікації)

освітня програма Музичне мистецтво. Вокал

тип дисципліни Обов'язкова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
Н.І. Антоненко

_____ 2020 року

Розробники: САФРОНЧИК ЄВГЕН СЕРГІЙОВИЧ – заслужений артист України, доцент кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри
(назва кафедри)

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри(назва кафедри)
(підпис)(ініціали та прізвище)

Погоджено:
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

© ТНУ, 20__

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2	Лекції:	20	4
Семестр:	4	Практичні заняття:	10	6
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	-	-
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	60	
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
<p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ будову голосового апарату; ☐ основи співацького дихання, вокальний стрій; ☐ основні принципи звуковидобування; ☐ значення і практичне застосування резонаторів в процесі звукоутворення; ☐ типи співочих голосів, їх діапазони; ☐ вокальні партії творів репертуару ансамблю; ☐ умови комплектування співаків ансамблю за кількісним і якісним складом; ☐ термінологію, що визначає темпи, динаміку, характер звуковедення; ☐ комплекс вправ для розспівування колективу та дихальних вправ. 	<p>Студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ використовувати прийоми співацького дихання; ☐ використовувати резонатори; ☐ співати в ансамблі в єдиній співацькій манері всього творчого колективу, ☐ вміти темброво зливатися з іншими голосами у вокальному ансамблі; ☐ демонструвати рівне звучання голосу в усіх регістрах, вливатися своїм голосом у динамічну рівновагу усіх вокальних партій ансамблю; ☐ співати а cappella, адже спів а cappella сприяє вихованню навичок чистого інтонування, гармонічного слуху; ☐ інтонаційно-точно і виразно інтонувати вокальні партії творів репертуару ансамблю; ☐ читати нотні партії з листа, програвати всю партитуру на фортепіано, що виховує зорове сприйняття і сприйняття внутрішнім слухом нотного матеріалу; ☐ виконувати вокальні штрихи legato, nonlegato, staccato; ☐ визначати проблемні моменти відносно строю, ансамблю, дикції, динамічної рівноваги голосів.

Мета вивчення дисципліни:

Сформувати високопрофесійних фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва, що передбачає застосування певних теорій та методів концертно-виконавської, музикознавчої, педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.				
ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.				
ЗК 12. Здатність працювати автономно.				
ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,				

техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.				
СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.				
СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. зв'язків.				
СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.				
СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.				
СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.				
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.				
СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.				

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Класифікація вокальних ансамблів

Тема 1. Поняття вокального ансамблю. Класифікація вокальних ансамблів

Тема 2. Завдання діяльності та функції вокальних ансамблів

Тема 3. Типи й види вокальних ансамблів

Розділ 2. Ознаки та виконавський склад вокальних ансамблів

Тема 1. Стильова і жанрова ознаки вокальних ансамблів

Тема 2. Видова і типова ознаки вокальних ансамблів (кількісний та якісний склад)

Розділ 3. Репертуар вокальних ансамблів

Тема 1. Структура репертуару професійних та навчальних вокальних ансамблів

Тема 2. Формування репертуару аматорських вокальних ансамблів

Розділ 4. Форми й методи засвоєння керівником ансамблевого репертуару

Тема 1. Теоретичний аналіз партитур для 2-, 3-, 4-голосних ансамблів

Тема 2. Виконавський аналіз партій різних видів і типів вокальних ансамблів

Тема 3. Гра партитур ансамблевих творів для однорідних і мішаних складів

Розділ 5. Методика роботи над ансамблевими творами

Тема 1. Методика роботи над творами для навчальних студентських вокальних ансамблів

Тема 2. Методика роботи над творами для аматорських вокальних ансамблів

Тема 3. Методика роботи над творами для професійних вокальних ансамблів

Розділ 6. Організація діяльності вокального ансамблю

Тема 1. Методи організації вокального ансамблю

Тема 2. Репетиційний процес у вокальному ансамблі

Тема 3. Концертна діяльність вокального ансамблю

Розділ 6. Керівництво вокальним ансамблем

Тема 1. Формування навичок ансамблевого співу на заняттях навчальних та аматорських колективів

Тема 2. Методи управління вокальним колективом (диригентська техніка, функціональний вокальний слух, інструментальні навички)

Розділ 7. Моделювання репетиційного процесу у вокальному ансамблі

Тема 1. Моделювання репетиційного процесу в навчальному вокальному ансамблі

Тема 2. Моделювання репетиційного процесу в аматорському вокальному ансамблі

Тема 3. Моделювання репетиційного процесу у професійному вокальному ансамблі

Розділ 8. Моделювання сценічних ситуацій на заняттях вокального ансамблю

Тема 1. Підготовка вокального ансамблю до концертного виступу

Тема 2. Ансамблевий спів у різних акустичних умовах

Тема 3. Аналіз концертно-виконавської діяльності колективу

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Класифікація вокальних ансамблів					
Тема 1. Поняття вокального ансамблю. Класифікація вокальних ансамблів					
Тема 2. Завдання діяльності та функції вокальних ансамблів					
Тема 3. Типи й види вокальних ансамблів					
Разом за розділом 1					
Розділ 2. Ознаки та виконавський склад вокальних ансамблів					
Тема 1. Стильова і жанрова ознаки вокальних ансамблів					
Тема 2. Видова і типова ознаки вокальних ансамблів (кількісний та якісний склад)					
Разом за розділом 2					
Розділ 3. Репертуар вокальних ансамблів					
Тема 1. Структура репертуару професійних та навчальних					

вокальних ансамблів					
Тема 2. Формування репертуару аматорських вокальних ансамблів					
Разом за розділом 3					
Розділ 4. Форми й методи засвоєння керівником ансамблевого репертуару					
Тема 1. Теоретичний аналіз партитур для 2-, 3-, 4-голосних ансамблів					
Тема 2. Виконавський аналіз партій різних видів і типів вокальних ансамблів					
Тема 3. Гра партитур ансамблевих творів для однорідних і мішаних складів					
Разом за розділом 4					
Розділ 5. Методика роботи над ансамблевими творами					
Тема 1. Методика роботи над творами для навчальних студентських вокальних ансамблів					
Тема 2. Методика роботи над творами для аматорських вокальних ансамблів					
Тема 3. Методика роботи над творами для професійних вокальних ансамблів					
Разом за розділом 5					
Розділ 6. Організація діяльності вокального ансамблю					
Тема 1. Методи організації вокального ансамблю					
Тема 2. Репетиційний процес у вокальному ансамблі					
Тема 3. Концертна діяльність вокального ансамблю					
Разом за розділом 6					
Розділ 7. Моделювання репетиційного процесу у вокальному ансамблі					
Тема 1. Формування навичок ансамблевого співу на заняттях навчальних та аматорських колективів					
Тема 2. Моделювання репетиційного процесу в аматорському вокальному ансамблі					
Тема 3. Моделювання репетиційного процесу у професійному вокальному ансамблі					
Разом за розділом 7					
Розділ 8. Моделювання сценічних ситуацій на заняттях вокального ансамблю					
Тема 1. Підготовка вокального ансамблю до концертного виступу					
Тема 2. Ансамблевий спів у різних акустичних умовах					
Тема 3. Аналіз концертно-виконавської діяльності колективу					
Разом за розділом 8					
Усього годин					

4. Організація самостійної роботи студентів

1. Добір вокально-технічних вправ для розспівування; дихальні вправи, справи на чіткість артикуляції під час співу.
2. Підготовка віддрукованого нотного матеріалу, що опрацьовується на заняттях з навчальної дисципліни «Вокальний ансамбль».
3. Вивчення вокальних партій ансамблевого репертуару (точне інтонування ансамблевих партій, рівна, єдина манера звукоутворення в сполученні з правильним співацьким диханням у виконанні ансамблевих партій, досягнення рівного художньо-виразного виконання музичної фрази, визначення фразування, цезур, емоційно-виразна подача словесного тексту).
4. Аналіз причин нестійкого інтонування та методи їх подолання. Визначення проблемних моментів строю та ансамблю.
5. Виконавська культура у вивчених творах. Художній образ і спосіб його відтворення вокально-технічними засобами та засобами музичної виразності.

4.1. Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання

здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від

дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та Практичних умінь.

4.2. Матеріали для самоконтролю

1. Прослухати аудіозапис нового твору (за допомогою ТЗН).
2. Програти на фортепіано партитуру та вокальні партії твору.
3. Опрацювати з ансамблем новий музичний твір.

4.3. Індивідуальні завдання

1. Підібрати два контрастні твори для ансамблю (а capella та з акомпанементом).
2. Скласти план розучування запропонованих музичних творів з

ансамблем.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

Студенти повинні :

- вміти вивчений текст мелодекламувати згідно метро – ритму творів
- намагатися чисто інтонувати
- з'ясовувати кульмінації в творах
- правильно користуватись співочим диханням
- чітко виконувати штрихи
- вміти використовувати три види атаки звуку
- розподіляти твір на літературно – музичні фрази
- приділяти увагу культурі виконання творів
- слухати ансамблеві твори у виконанні хорових та ансамблевих колективів.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Модульний контроль проводиться у формі прослуховування музичного матеріалу, опанованого студентами впродовж кожного із семестрів. Виконання напам'ять голосом вокальних партій двох творів. Усний виконавський аналіз твору з репертуару ансамблю, запропонованого комісією.

5.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

- Великий концертний зал на 250 місць загальною площею 299 кв. м.
з концертним роялем «Bluthner» для проведення групових занять
- малий концертний зал на 150 місць загальною площею 115 кв. м.
  - бібліотека та читальний зал, загальною площею понад 141 кв. м.
  - студія звукозапису;

- фонотека, що містить записи світової музичної класики, у тому числі – унікальні.

- навчальні аудиторії, площею не менше 20 кв. м. для проведення індивідуальних занять з дисциплін (класичний спів ; естрадний спів ; сценічний рух ; акторська майстерність ; тощо... з фортепіано «Petrof» «Україна» ; «Беларусь»)

навчальні аудиторії, площею від 20 до 60 кв. м. (актовий зал гуртожитку , з відповідним інструментарієм (рояль, електропіаніно) та апаратурою (мікрофони, акустичні системи і необхідна комутація) для проведення групових занять

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К. :

Музична Україна, 1971. – 90 с

2. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна Хрестоматія: навчальний посібник. –

3. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія] / О. В.

Оганезова-Григоренко. – Одеса : Астропринт, 2011. – 128 с.

4. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. – Умань : РВЦ «Софія», 2015. – 108 с.

5. Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу / А. Б. Хоменко, В. І. Коробка, В. М. Курсон,

Н. В. Крутько. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 128 с

6. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу / Ю. Є. Юцевич // Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. – К. : ІЗМН, 1998. – 160 с

Додаткові

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу / В. Г. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.

2. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. – 336 с.

3. Детский голос [Текст] : эксперимент. исслед. : монография / под ред. В. Н. Шацкой ; Акад. пед. наук РСФСР. – Москва : Педагогика, 1970. – 231 с. :

ил., рис. 16

4. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики / Л. Б. Дмитриев. – М.: Музыка, 1968. – 675 с.

5. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.

6. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. / Н. А. Овчаренко; Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. – 116 с.

7. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль: